

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 2.7.2008 г.
COM(2008) 418 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

„Подновен ангажимент за социална Европа — засилване на отворения метод на координация в сферите на социалната закрила и социалното приобщаване“

{SEC(2008) 2153}
{SEC(2008) 2169}
{SEC(2008) 2170}
{SEC(2008) 2179}

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящото съобщение е част от съобщението на Комисията, озаглавено „Обновена социална програма: възможности, достъп и солидарност в Европа на 21-ви век“. В него се предлага засилване на един от най-важните инструменти в подкрепа на социалното развитие в ЕС и държавите-членки, а именно отворения метод на координация в сферите на социалната закрила и социалното приобщаване (наричан по-надолу „социален ОМК“). Методът, започнал през 2000 г. като доброволен процес на самооценка на базата на общи цели, допълва едно комплексно съчетание от законодателство, финансови инструменти (в т. ч. Европейският социален фонд) и координационни процеси (най-вече Лисабонската стратегия), които подкрепят социалното сближаване и солидарността в ЕС.

През последните осем години държавите-членки използват социалния ОМК, за да координират своите усилия за преодоляване на стари и нови социални предизвикателства и за да адаптират своите системи за социална закрила към новите социални реалности. Те определиха общи цели и показатели, които да бъдат ориентир на техните политики за социално приобщаване, за реформиране на пенсионните системи и на сферата на здравеопазването и дългосрочната грижа. През този период социалният ОМК доказва качествата си чрез подкрепата, оказана на ученето едни от други, чрез утвърждаване на повече участие от страна на заинтересованите страни, чрез стимулиране модернизацията на системите за социална закрила, чрез повишаване на осведомеността за многостранния характер на бедността и социалната изолация, чрез създаване на общ подход към общите предизвикателства и чрез поставяне на по-преден план на новопоявяващи се общи въпроси.

Изпълнението на общите цели, а именно борба с бедността и социалната изолация, гарантиране адекватността и устойчивостта на пенсиите, гарантиране на равнопоставен достъп до здравни и дългосрочни грижи, обаче продължава да поставя предизвикателства. Един отворен процес на координация, основан на доброволно сътрудничество между многобройни и различни държави-членки, по правило не може в рамките на ограничен период от време да постигне мащабни резултати. Въпреки това е налице широко споделян консенсус, че може и трябва да се постигне повече, за да се използва пълноценно потенциалът на социалния ОМК и това се вижда от голяма част от кореспонденцията, разменена в Комитета за социална закрила (КСЗ) и между заинтересованите страни¹, както и по време на много преки дискусии.

В съобщението се предлага социалният ОМК да бъде укрепен чрез повишаване на неговата популярност и подобряване на неговите методи на работа, укрепване на взаимодействието му с други политики, подсилване на аналитичните му инструменти и доказателствена основа и засилване на чувството за съпричастност сред държавите-членки чрез партньорски проверки, учене едни от други и привличане на всички съответни действащи лица. Укрепването ще бъде постигнато по-специално чрез постепенно приемане, съгласувано с държавите-членки, на някои от успешните методи, прилагани при Лисабонската стратегия. Този подход спазва принципа на субсидираност и доброволния характер на ОМК и ще даде нов стимул за развитието на анализа и определянето на политиките на национално равнище. В същото време той ще

¹ За повече информация, вж. оценката на въздействието.

повиши ефективността и популярността на социалното измерение на ЕС като неделима част от Лисабонската стратегия и ще осигури по-добро интегриране на икономическата политика, социалната политика и политиката по заетостта, както бе изискано на Европейския съвет от март 2008 г.

2. РАЗВИТИЕ И ОСНОВНИ ПОСТИЖЕНИЯ НА СОЦИАЛНИЯ ОМК

Общата оценка за социалния ОМК, давана от държавите-членки и заинтересованите страни, е като цяло положителна. В негово лице те виждат средство за утвърждаване на напредъка в социалната сфера и иновативен инструмент в европейското управление². Той е насърчавал реформите, създавал е желание за сътрудничество и учене едни от други в търсене на най-добрите решения за постигане на социален прогрес без да присъства задължението за намиране на „най-малък общ знаменател“. В рамките на Комитета за социална закрила (КСЗ), в диалога със заинтересованите страни от гражданското общество и социалните партньори се правят редовни прегледи на въздействието, което той оказва върху политиките, и на ефективността на работните му методи.

От въвеждането си през 2000 г. социалният ОМК претърпя значителни реформи. През 2005 г. трите координационни процеса (социално приобщаване, адекватни и устойчиви пенсии и висококачествено и устойчиво здравеопазване и дългосрочна грижа) бяха слети в един социален ОМК³. Европейският съвет определи и актуализира общи цели, а по време на пролетната си сесия от 2008 г. потвърди тяхната легитимност (вж. приложение 1). Комитетът за социална закрила (КСЗ) договори показатели — общи и специфични, за трите направления, чрез които да се проследява напредъкът в постигането на договорените общи цели (вж. приложение 2).

В допълнение процесът беше структуриран като тригодишен цикъл с опростено отчитане. Държавите-членки представят национални стратегически доклади през първата година, които биват обобщени в Съвместен доклад на Съвета и Комисията относно социалната закрила и социалната интеграция. Този съвместен доклад включва профили на отделните страни, в които се открояват приоритетните теми и национални предизвикателства. Следващите години от цикъла, през които не се изготвят доклади, са предназначение за задълбочен анализ и учене едни от други по приоритетните теми.

Рационализирането на социалния ОМК доведе до по-силен акцент върху реализацията на политиките и до положително взаимодействие с обновената Лисабонската стратегия за растеж и заетост. Националните доклади от 2006 г. бяха по-стратегически и съсредоточиха вниманието си върху някои подбрани приоритети и последователни подходи за постигане на общите цели. В съвместния доклад за 2007 г. се заключава, че общото разглеждане на пълния набор от общи социални цели спомага за постигане на повече последователност и ефективност в политиките. Освен това новият цикъл даде принос за по-задълбочения анализ и насърчи обучителния процес по ключови приоритети. Съвместният доклад за 2008 г., чието внимание е съсредоточено върху детската бедност, достъпа до здравни грижи, еволюиращите потребности от

² Оценката на въздействието представя подробно научния и обществен дебат по социалния ОМК.

³ Да работим заедно означава да работим по-добре: Нова рамка за отворено координиране на политиките за социална закрила и социално приобщаване в Европейския съюз“, COM(2005) 706 окончателен.

дългосрочна грижа, по-дългия трудов живот и индивидуално управляваните пенсии, потвърди богатството на новия подход.

3. НЕОБХОДИМОСТ ОТ УКРЕПВАНЕ НА СОЦИАЛНИЯ ОМК

Тези положителни за ОМК резултати не премахват необходимостта от укрепване на метода, особено с оглед подобряване на резултатите по договорените общи цели и по-добро използване на договорените показатели. Въпреки ангажимента на Европейския съвет от 2000 г. за „решаващо въздействие по посока ликвидиране на бедността“, признаци за общо намаляване на бедността в ЕС не се откриват. 16 % от гражданите на ЕС (78 млн.) са в риск от изпадане в бедност. В тази група децата са в още по-голям риск — 19 %. Пенсионните реформи не премахнаха риска от незадоволително пенсионно обезпечение за бъдещите поколения, а неравнопоставеността в здравен аспект (по-малка продължителност на живота, по-лош здравен статус сред групите в неравностойно положение) се запазва.

В съответствие с принципа на субсидиарност намирането на решения за тези проблеми е на първо място отговорност на националните власти. Както става ясно от постиженията му, ОМК се яви катализатор за реформи в държавите-членки и може да бъде още по-ефективен, ако се следва представения по-долу подход.

3.1. Засилване на политическия ангажимент и на популярността

Моделът на Лисабонската стратегия

Със своя акцент върху реализацията и със своите по-авангардни управленски механизми, участие в които чрез партньорски подход вземат държавите-членки, Комисията, Съветът на министрите и Европейският парламент, обновената **Лисабонската стратегия за растеж и заетост** дава модела и същевременно е основно мерило за засилването на социалния ОМК. Успехът ѝ като представяне в икономиката и заетостта през последните няколко години показва, че твърдият политически ангажимент на най-високо равнище, координираните усилия за реформи и партньорските проверки могат да постигнат конкретни и видими резултати.

Една от силните страни на стратегията за растеж и заетост се заключава в това, че тя се основава на партньорски подход и е осъществявана посредством съвместно договорена политическа програма. Същевременно нейната внимателно изработена методологическа рамка е допълнена от съчетание от избрани показатели и количествени цели, които правят критичното проследяване на политиките по-ефективно, прозрачно и убедително. На тази база Комисията дава системна оценка на напредъка, постигнат от всяка страна, и излиза с препоръки и/или пунктове, на които да се обърне внимание, поотделно за всяка страна. Тези предложения дават възможност в Европейския съвет и в Съвета на министрите държавите-членки да постигат консенсус по най-добрите политики, които да бъдат провеждани на европейско и национално равнище. В допълнение акцентът върху лесните за тълкуване цели способства разбирането и обществената осведоменост за процеса.

Значението на положителното взаимодействие между социалния ОМК и Лисабонската стратегия беше открито в съобщението на Комисията от 2005 г. относно ОМК. „ОМК трябва да следва и да си взаимодейства тясно с ревизираната Лисабонска стратегия, като допринася от своя страна за целите за растеж и заетост, докато Лисабонска

програма дава своя принос в подкрепа на целите за социално сближаване.“ Високият растеж и по-големият брой работни места сами по себе си не са достатъчни за постигането на желаните резултати в намаляването на бедността и подобряване положението на най-уязвимите. Затова и Европейският съвет през март 2008 г. препотвърди „значението на социалното измерение на ЕС като неделима част от Лисабонската стратегия“ и подчерта необходимостта от допълнително интегриране на икономическата и социална политика и политиката по заетостта⁴.

Оттук и логиката в социалния ОМК постепенно да се възприемат някои от методите и подходите, използвани при Лисабонската стратегия за растеж и заетост. Така би се повишила ефективността му. Би се засилила реализацията на националните политики към постигането на общи социални цели и би се повишила ангажираността и популярността. Би се създал по-значителен принос за Лисабонската стратегия, в съответствие със заключенията на Европейския съвет, и би се осигурило оптимално взаимодействие между заетост, растеж и социална политика. Същевременно този подход ще бъде напълно съвместим с принципа на субсидиарност и с доброволния характер на отворения метод на координация. Това се вижда в други области на отворена координация (образование и заетост), за които са определени цели на ЕС като равнища на заетост, на рано отпадащи от училище, обучение през целия живот, които допринасят много за динамизма на Лисабонската стратегия.

Определяне на цели

Държавите-членки вече договориха някои показатели в сферите на социалната закрила и социалното приобщаване (вж. приложение 2), които са достатъчно мощни като основа за въвеждането на количествени цели. Това може да се има предвид по-специално с оглед „постигането на решаващо въздействие по посока **ликвидирането на бедността**“. Въпреки този ангажимент, поет от Европейския съвет през 2000 г., предстои да се свърши още много работа. Заплануваните цели ще донесат нов динамизъм; те могат да бъдат определени за намаляването на бедността като цяло, както и за определени форми на бедност като детската бедност, която понастоящем е с три пункта по-висока от равнището на бедност за населението като цяло (19 и съответно 16 %) и в някои държави засяга всяко четвърто дете; бедността сред работещите, която засяга 8 % от работещото население и се увеличава; трайната, дългосрочна бедност, за която в скоро време ще бъдат разработени мощни показатели; и бедността сред по-възрастните (над 65-годишна възраст), която е също така показател за това доколко адекватни са пенсиите.

Тъй като е необходимо внимателно да се следи адекватността на бъдещите пенсии, целта за **реформиране на пенсионните системи** може да бъде свързана с минимално ниво на предоставяните чрез пенсиите доходи, независимо дали се отпускат от обществени или частни фондове. Изпълнението на целите в сферата на **здравеопазването и дългосрочната грижа** може да бъде подпомогнато от цели, свързани с достъпа и качеството на здравеопазването и социалните грижи. Освен това би могло да има цели, свързани със здравния статус, като например за увеличаване на очакваната продължителност на живота (разликата между държавите-членки може да достигне цели 13 години за мъжете и 7 за жените) и на продължителността на живота в

⁴ В Прегледа на единния пазар от ноември 2007 г. също се призовава за подобен интегриран подход и се подчертава, че отварянето на пазара и социалните реформи могат и трябва да вървят ръка за ръка. Вж.: Единен пазар за Европа през 21-ви век COM(2007) 724 окончателен от 20.11.2007 г.

добро здраве, както и за намаляване на детската смъртност (все още припл. 10 на всеки хиляда живородени в някои държави-членки). Здравният статус е от решаващо значение за активното участие в пазара на труда, по-дългия трудов живот и намаляването на бедността.

Въвеждането на тези количествено определени цели, подкрепено от договорени показатели на основата на мощни аналитични инструменти, ще помогне държавите-членки за съхраняване ангажимента си и да работят по-конкретно за постигането на общи цели. За да бъде отчетено многообразието, спецификата на националния контекст и различните изходни позиции, държавите-членки могат да **определят национални цели**.

Националните цели могат да бъдат част от едно **диференциране по отделни пътеки**, което ще даде възможност групи държави в сходно положение или със сходни проблеми да работят съвместно. Този подход вече се прилага при гъвкавата сигурност в рамките на Лисабонската стратегия и до известна степен беше използван в тематичния анализ на детската бедност от 2007 г. Натрупаният дотук опит, макар и все още ограничен, сочи, че той е добра основа за анализ на политиките и консултации, които са пригодени към отделния случай, и реално може да свърже отделните държави-членки с общи цели. Комисията ще проучи в контекста на ОМК разработването на пътеки и на общи принципи по аналогия с предложенията ѝ относно гъвкавата сигурност, приети от Европейския съвет през декември 2007 г.

Препоръки на Комисията

Обсъжданията в Комитета за социална закрила обхващат широк кръг от теми, свързани със социалната закрила и социалното приобщаване. Темите, които са част от ОМК, биха могли да бъдат допълнително консолидирани чрез официално оформяне на съвпадащите възгледи, когато има такива. Комисията ще даде своя принос като използва, където е целесъобразно, **препоръки** на основание член 211 от Договора за определяне на **общи принципи**, предоставящи база за мониторинг и партньорски проверки. Утвърждаването на политическо равнище от другите институции ще даде сила и популярност на подобни общи принципи. Комисията възнамерява постепенно да разработи този подход, като стъпи на опита от Препоръката за активно приобщаване, която Комисията възнамерява да представи през октомври 2008 г. като основа на заключения на Съвета и на резолюция на Парламента.

По-добро отчитане на постигнатото, комуникация и разпространение

Чрез представения по-горе подход **Комисията ще повиши капацитета си за оценка и проследяване на напредъка** на равнището на ЕС и на национално равнище. Засиленият мониторинг следва да бъде отразен в периодичния Съвместен доклад на Съвета и Комисията относно социалната закрила и социалното приобщаване, който представлява основата за приноса на Съвета по заетост, социална политика, здравеопазване и потребителски въпроси към пролетния Европейски съвет. Европейският парламент ще бъде информиран редовно. В допълнение Комисията ще използва Доклада за социалното положение, изготвян ежегодно съгласно член 143 от Договора, за да представи своята собствена оценка на настоящите тенденции и на напредъка към общите цели пред останалите институции с оглед разширяване и обогатяване на политическия дебат. Държавите-членки се приканват да продължават да докладват на всеки три години за напредъка, постигнат в рамките на ОМК по интегриран начин, като се вземат предвид следващите дискусии по отношение на бъдещето на Лисабонската стратегия.

Комуникацията и разпространението на резултатите ще се подобрят чрез постоянното развитие на проактивна комуникационна стратегия, черпеща от всички възможности, представяни от програма ПРОГРЕС. Те са неделима част от социалния ОМК като начин за споделяне на знания, за стимулиране на „положителна конкуренция“ сред партньорите и принос за трайна мобилизация и ангажимент. По-специално Комисията ще увеличи усилията си информацията за постиженията на социалния ОМК да бъде достъпна за най-широки кръгове и да бъде разбираема и полезна. Обновеният уебсайт за социалната закрила и социалното приобщаване⁵ ще се яви важен инструмент в това отношение.

3.2. Укрепване на положителното взаимодействие с други политики на ЕС

Интегриране

Както беше подчертано в съобщението на Комисията относно холистичната комплексна обновена социална програма, принципно се приема, че **съображенията на социалната политика също трябва да бъдат интегрирани във всички политики на ЕС** (напр. по конкуренцията, вътрешния пазар, икономическата политика, здравеопазването, имиграцията, търговията, селското стопанство и т. н.). Комисията ще продължи да полага усилия да изготвя силни оценки на въздействието за всяка нова инициатива в политиките и в този контекст да обръща специално внимание на **социалното въздействие**. Комитетът за социална закрила обръща все повече внимание на интегрирането на социалните цели, като се ползва и от натрупания в ЕС вече конкретен опит с интегрирането на равенството между половете в политиките⁶. Комисията ще продължи да работи с Комитета за социална закрила с цел укрепване на споделяния от тях капацитет за оценки на въздействието.

Хоризонтална координация

Социалният ОМК все повече се налага като еталон за разнообразни социални въпроси, които стоят на преден план в програмите на държавите-членки и засягат различни области на политика, например социалното въздействие на миграцията; социалното приобщаване на етническите малцинства или малцинствата в неравностойно положение, в т.ч. и ромските общности; бедността в селските райони; дългосрочната грижа и социалното приобщаване на хората с увреждания; социалните последици от изменението на климата, влошаването на качеството на околната среда и тенденциите при цените на енергията; неравностойното положение в образователен аспект и неравнопоставения достъп до непрекъснатото обучение и обучението през целия живот; финансовото ограмотяване и достъпа до основни финансови услуги; цифровото разделение и социалната изолация; активното остаряване и солидарността между поколенията.

Отварянето на социалния ОМК към комплексни въпроси видимо увеличи актуалността и въздействието му и проправи пътя към по-добрата хоризонтална координация. Ползотворното сътрудничество между Комитета за социална закрила и останалите имащи отношение комитети, включително Комитета по заетостта и Комитета по икономическата политика вече е изградено и следва да бъде допълнително подсилено. Същото се отнася и до сега протичащия процес за постигане на синергии с тясно

⁵ http://ec.europa.eu/employment_social/spsi/social_protection_en.htm

⁶ Член 3, параграф 2 от Договора за ЕО поставя изискването ЕС да премахва неравенствата и да насърчава равенството между мъжете и жените във всички свои действия.

свързани области на политиката, например ОМК по образование и обучение, Здравната стратегия на ЕС⁷ и Европейската програма за интеграцията на мигрантите. Комисията ще продължи да проучва начините за **засилване на координацията между КСЗ и останалите комитети** и групите на високо равнище; тя ще гарантира също така ефективността на своята собствена постоянна междуведомствена група за интегриране на социалното приобщаване и социалната закрила.

3.3. Укрепване на аналитичните инструменти

Програмата ПРОГРЕС ще окаже подкрепа за повишаването на **статистическия капацитет и събирането на данни**, особено в онези области, където съпоставими данни липсват или са недостатъчни. Така например сегашните проучвания на територията на целия ЕС трябва да бъдат преразгледани с оглед по-добро покриване на материалните лишения (в т. ч. цифровата изолация), богатството на домакинствата, положението на мигрантите, прехода от работа към пенсиониране; събиране на данни за очакваната продължителност на живота по социално-икономически статус; подобряване наличието и анализа на данни, дезагрегирани по пол.

Програма ПРОГРЕС ще окаже подкрепа и за Изследването на здравето, остаряването и пенсионирането и на новото Изследване на европейските домакинства, както и на задълбочени анализи по конкретни теми, които спомагат държавите-членки да усъвършенстват своите политики в особено критични области. **По-активното участие на научната общност и по-здравите връзки с други изпълнявани понастоящем научноизследователски дейности** в рамките на Комисията и в международните организации ще даде допълнителен принос за разработването на политики на основата на знания и доказателства.

3.4. По-силно развито чувство за съпричастност чрез партньорски проверки, учене едни от други и привличане на всички съответни действащи лица

Партньорски проверки

Партньорските проверки се доказаха като полезен и обогатяващ формат за засилено учене едни от други. Приложението им в социалния ОМК следва да бъде по-голямо и по-стратегически ориентирано. По-добрата информация за контекста, по-здравата аналитична основа и разпространяването на резултатите в по-широки кръгове ще допринесе за откриването на добри практики и ще способства за трансфера на политики. Осигуряването в партньорските проверки на участието на повече служители от местното и регионално равнище също ще бъде от значение. Заедно с Комитета за социална закрила Комисията ще проучи как да усъвършенства параметрите на кръга от партньорски проверки през 2009 г.

Нови инструменти за учене едни от други

Програма ПРОГРЕС предлага подкрепа за изпробването на **нови инструменти за учене едни от други** и за обмен на добри практики, напр. проекти за временно събиране и трансфер на експертни познания между държавите-членки; обучения по стратегическо планиране, интегриране, координация, привличане на заинтересованите

⁷

Показателят „Продължителност на живота в добро здраве“ от Лисабонската стратегия е пример за интегрирането на социалното и икономическото измерение на по-доброто здраве.

страни, мониторинг и оценка на процеса на социалния ОМК. ПРОГРЕС може да подпомага и „социалното експериментиране“ като начин за тестване на новаторски идеи преди да станат част от мащабни социални програми, например в сферата на минималния доход, детските надбавки или дългосрочната грижа; програмата ще подкрепя проучването разпространяването и оценката на проекти за социално експериментиране.

Участие на всички съответни действащи лица

Регионалните и местните власти следва да имат по-голямо участие в процеса за социална закрила и социално приобщаване в ЕС. Понастоящем в повечето държави-членки тяхното участие продължава да бъде ограничено. Няколко държави са постигнали значителен напредък в привличането на гражданското общество и другите имащи отношение заинтересовани страни на етапа на планиране на политиката, но това начинание рядко продължава и на етапа на реализацията. Опитът показва, че координацията и участието на съответните действащи лица по време на пълния цикъл на политиката са от съществено значение за добрата реализация. Комисията излиза с предложение тези аспекти на управлението във все по-голяма степен да стават обект на усилията за учене едни от други в рамките на социалния ОМК. На тази основа Комисията ще разработи доброволни насоки за държавите-членки.

4. ОБОБЩЕНИЕ И ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За да се използва пълноценно потенциалът на социалния ОМК, в настоящото съобщение са представени няколко области, при които методът може да бъде усъвършенстван, укрепен и доразвит. Тези мерки са разработени около четири цели: на първо място, засилен политически ангажимент и повече популярност на процеса; на второ място укрепване на положителното взаимодействие с други политики на ЕС; на трето място, укрепване на аналитичните инструменти в основата на процеса с оглед придвижване към определяне на количествени цели и засилване на разработването на политики на основата на доказателства; на четвърто място, засилване на чувството за съпричастност сред държавите-членки чрез укрепване на реализацията и активизиране на ученето едни от други.

Част от мерките представляват консолидиране на съществуващи практики. Други, по-специално определянето на цели, предполагат по-значителни промени и ще изискват постигане на консенсус сред държавите-членки и заинтересованите страни. Поради това Комисията предвижда постепенен подход, чиято последователност и необходими приоритети ще бъдат обсъждани с държавите-членки и заинтересованите страни.

Подсиленият ОМК в сферата на социалната закрила и социалното приобщаване ще даде важен принос за изпълнението на обновената социална програма и ще застане в основата на подновения ангажимент за социална Европа.

ЦЕЛИ НА ОМК ЗА СОЦИАЛНА ЗАКРИЛА

И СОЦИАЛНО ПРИОБЩАВАНЕ

Общите цели на ОМК за социална закрила и социално приобщаване са да утвърди:

- а) социалното сближаване, равенството между мъжете и жените и равните възможности за всички чрез адекватни, достъпни, финансово устойчиви, приспособими и ефикасни системи за социална закрила и политики за социално приобщаване;
- б) ефективното двупосочно взаимодействие между целите от Лисабон за повече икономически растеж, повече и по-добри работни места и по-голямо социално сближаване и Стратегията на ЕС за устойчиво развитие;
- в) доброто управление, прозрачността и участието на заинтересованите страни в планирането, изпълнението и мониторинга на политиката.

По отношение на различните направления са валидни и следните цели:

Решаващо въздействие по посока ликвидирането на бедността и социалната изолация чрез гарантиране на:

- г) достъп за всички до ресурсите, правата и услугите, необходими за участие в обществото, предотвратяване и преодоляване на изолацията, борба с всички форми на дискриминация, водещи до изолация;
- д) активно социално приобщаване на всички, както чрез насърчаване участието в пазара на труда, така и чрез борба с бедността и социалната изолация;
- е) политики за социално приобщаване, които са добре координирани и в които участват всички управленски равнища и имащи отношение действащи лица, включително хората, преживяващи бедност; политики, които са ефективни и резултатни и са интегрирани във всички имащи отношение публични политики, включително икономическата, бюджетната, образователната и обучителната политика и програмите по структурните фондове (особено ЕСФ).

Адекватни и устойчиви пенсии, чрез гарантиране на:

- ж) адекватни доходи при пенсиониране за всички и достъп до пенсии, които позволяват на индивида да поддържа, до разумна степен, жизнения си стандарт след пенсионирането си в духа на солидарност и коректност между и вътре в поколенията;
- з) финансова устойчивост на публичните и частните пенсионни схеми, като се има предвид натиска върху публичните финанси и застаряването на населението и в контекста на трипосочната стратегия за работа по бюджетното отражение на застаряването на населението, основно чрез: подкрепа за по-дълъг трудов живот и активно остаряване; правилен и социално справедлив баланс между вноските и обезщетенията; насърчаване достъпността и сигурността на финансираните и частните схеми;

- и) прозрачни пенсионни системи, добре приспособени към нуждите и стремежите на жените и мъжете и към изискванията на съвременните общества, застаряването на населението и структурните демографски промени; гражданите получават информацията, от която се нуждаят, за да планират пенсионирането си, а реформите са провеждат на основата на възможно най-широк консенсус.

Достъпно, качествено и устойчиво здравеопазване и дългосрочна грижа чрез гарантиране на:

- й) достъп за всички до адекватна здравна и дългосрочна грижа и недопускане на това необходимостта от грижи да води до бедност и финансова зависимост; предприемане на стъпки за преодоляване на неравенствата в достъпа до грижи и в здравните резултати;
- к) качество на здравните и дългосрочни грижи и адаптирането им към променящите се потребности и предпочитания на обществото и отделния човек, включително разработване на превантивна грижа, най-вече чрез разработване на качествени стандарти, отразяващи най-добрата международна практика и укрепване отговорността на здравните работници и на пациентите и обгрижваните лица;
- л) адекватна и висококачествена здравна и дългосрочна грижа, която продължава да бъде достъпна и финансово устойчива чрез утвърждаване на рационалното използване на ресурсите, главно чрез съответните насърчителни мерки за потребителите и доставчиците, чрез добро управление и координация между системите, предоставящи грижи, и публичните и частни институции. В дългосрочна перспектива устойчивостта и качеството изискват утвърждаването на здравословен и активен начин на живот и добри човешки ресурси за сектора.

ОБЩИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА МОНИТОРИНГ НА СОЦИАЛНИЯ ОМК

1а - Равнище на риска от изпадане в бедност (общо, деца и по-възрастни лица) + илюстративна стойност на прага – ЕС

Дял на лицата с доход под 60 % от националния среден доход⁸.

1б – Относително средно отстояние от риска от бедност – ЕС

Разликата между средния доход на лицата, живеещи под прага на риска от изпадане в бедност и самия праг, изразена като процент от прага на риска от изпадане в бедност.

1в – Равнище на траен риск от изпадане в бедност (след 2010 г.) – ЕС

Лица, които са в риск от изпадане в бедност през настоящата година и са били в такъв риск поне 2 от предходните 3 години.

2 – Неравенство в разпределението на доходите (S80/S20) – ЕС

Отношението между общия доход на 20-те процента от населението на страната с най-висок доход към дохода на 20-те процента от населението на страната с най-нисък доход.

3 – Очаквана продължителност на живота в добро здраве – NAT

Броят години, които едно лице при раждането си, при 45-годишната си възраст и при 65-годишната си възраст се очаква да живее в добро здраве (без да среща затруднения в ежедневните си дейности). Следва да се интерпретира съвместно с очакваната продължителност на живота.

4 – Рано отпадащи от училище – ЕС

Дял на лицата на възраст между 18 и 24 години, които са завършили само първата степен на средното образование и през четирите седмици до провеждане на изследването не са получавали образование или обучение.

5 – Лица, живеещи в домакинства на безработни – ЕС

Дял на пълнолетните лица (18 до 59-годишна възраст и които не са студенти) и на децата, живеещи в домакинства, в които никой не работи.

6 - Прогнозни общи публични социални разходи – NAT

Възрастово обвързани прогнози за общите публични социални разходи (пенсии, здравни грижи, дългосрочни грижи, трансфери за образование и за безработица), настоящо ниво и прогнозна промяна в дела от БВП

7а – Среден относителен доход на по-възрастните – ЕС

Среден доход на хората над 65-годишна възраст като отношение към средния доход на хората на възраст от 0 до 64 години

⁸ Освен ако не е посочено друго, показателите на бедността в настоящия списък се отнасят до приравнения разполагаем доход на домакинствата, определен като общия разполагаем доход (с приспаднати данъци и включени надбавки и помощи), коригиран, за да отчете размера и състава на домакинството. За пълния списък на показателите вж.:

http://ec.europa.eu/employment_social/spsi/common_indicators_en.htm

76 - Брутен коефициент на заместване – ЕС

Средната лична пенсия на хората на възраст 65—74 години спрямо средния личен доход от труд на хората на възраст 50—59 години, без да се включват другите социални надбавки и добавки.

8 - Неудовлетворени нужди от медицинска грижа, по собствена оценка – NAT + възползване от грижите – NAT

Общо нужди от медицинска грижа, неудовлетворени поради „финансови пречки“, „време на изчакване“ или „твърде големи разстояния“ по собствени оценки на респондентите, по квинтили на доходите. Анализират се заедно с броя прегледи при общопрактикуващ лекар или специалист през предходните 12 месеца.

9 – Равнище на риска от изпадане в бедност за точно определен момент от време – ЕС

Дял на населението с доходи под границата на риска от изпадане в бедност, изчислени за данъчната 2004 г., с корекция за инфлация.

10 - Равнище на заетост на по-възрастните работници - ЕС

Заети лица във възрастовите групи 55—59 и 60—64 като дял от същите възрастови групи

11 – Риск от бедност сред работещите – ЕС

Лица, класифицирани като заети, но изправени пред риск от бедност.

12 - Равнище на икономическа активност – ЕС

Дял на заетите и безработните лица в общото население в трудоспособна възраст 15—64

13 – Регионални различия – коефициент на вариация между равнищата на заетост – NAT

Стандартно отклонение на регионалните равнища на заетост, разделено на претеглената национална средна стойност.

14 – Общо здравни разходи на глава от населението – NAT

Общо здравни разходи на глава от населението в ППС